

los seus *sdeveniments* temporals, e ab la part de les elections pot aconseguir fortunes e afugir a infortunis ---», en el pròleg de l'Astrologia de Gilbert-Planes, que hom creu escrit per Pere el Cerimoniós. Veg. l'ex. de 1408 (MiretS, *TempH.*, 449), que ja he citat a T.A.S.C.A. I en lèxics des de JnEsteve: «Los *sdeveniments*: eventus rerum» (1-2); i en el Busa-N. «*esd*: eventus rerum ---». Ja en el S. XIX se'n repregué l'ús [Belv.]; i si bé el vergonyós castellanisme *aconteixement* estigué encara bastant arrelat fins a princ. S. XX, *esdeveniment*, considerat amb gran raó únic admissible, guanyà cada vegada més terreny, i avui sortosament l'altre ja està enterrat. *Esdevinença*, StVicentF (*Serm.* II, 9,4).

Pel que fa al verb *esdevenir* l'ús no se n'interrompé mai ni a penes decaigué. Ni tan sols en el sentit de 'tomar-se' que alguns a ciutat trobaven antiquat, el poble de fora seguia usant-lo almenys en dites sentencies com «a qui's casa, la bossa li *esdevé* rasa», que Narcís Oller posa en boca del seu rústic avar (*L'Escanyya-pobres*, 20,4f.). Literàriament no causava escrúpols ni als escriptors més enemics del macardònic medievalisme. Coromines ja el posava sovint en l'autògraf de *La Vida Austerà* (1905-6); «l'escepticisme ha *esdevingut* llaga colectiva» (IV, § 5, O. C., 765b31 i en totes les eds.; IV, § 4, p. 284).

Amb diversos matisos; refl.: 'escaure's': «pel camí solien fer dos colles: en Carlos, en Ferran y les noyes anavan al devant, no triant-se sempre un mateix costat, sinó del modo que *s'esdevenia*», Genís Aguilar (*Julita*, p. 82), que no és sols d'ell, perquè també en el Maestrat usen així *esdevindre*, si bé intr. i impers.: «si *esdevé*, demà plourà» («si ocorre, si topete», Ga. Girona, *Vocab.*). 'Sorgir, presentar-se': «D'hont *esdevenia* la fressa era de part del corral, cap als pellers, a l'altra banda del barri», acc. no gaire diferent, que Pons Mass. deu imitar del parlar del Nord de Segarra (*Trascant p. l. S.*).

Benvingut i *benvinguda* [Belv.], sobretot usat com a fórmules de salutació: «pren vela vers Mallorca, la terra dels foners / --- / allà, de flors y fulles d'alzines lo coronan, / teixint mítiques danses, donzelles y minyons, / mentre 'ls guerrers un càntic de *benvinguda* entonan, / fent-li present d'un ceptré de vorí, a genollons», *Atl.* x, 50c; «ben a prop los teniu: a sí que 'ls sentireu. —Tens rahó, Cileta: *benvinguts* siau!», Valls Vicens (*Lo Segador*, 20); *benvengut* var. bal. i rural en el Princ.: «donar la *benvenguda* al Comte», pseudo-Boades, 287; a moltes comarques, p. ex. en el Pallars, després de dir *a(ve)-Maria* el qui entra en una casa (o altra paraula de convenció tradicional) li contesten des de dins *bembengut!*» (Farrera, 1933). *Benvventura*.

Circumvenir llatinisme poc usat [Lacav.]. *Contravenir* [S. XIV]: «aquells o aquelles qui *contravenran*, pagaran per cascuna vegada ---» (Alart, *Documents en Langue Cat.*, 149); Lacav. *Contravenció* [Lacav.]. *Contraventor*. [Belv.], *contravenint*.

Convenir, del ll. CONVĒNIRE 'anar en un mateix lloc, ajuntar-se', 'anar d'acord, coincidir o concordar amb

algú', 'adaptar-se-li, escaure-li' [docs. S. XI], en el període arcaic, i fins més tard, amb predomini de la variant reduïda *covenir*; en l'acc. clàssica 'reunir-se' no es troba gaire més que en textos inspirats en models llatins (com les *VidesR.*, *covenir* intr., veg. el glossari); en romanç es tracta generalment d'acords o convenis: «per ista donacione qui est superscripta *cové* Bg. R. ad Arn. P. que sia suo solido contra cunctos homines», perg. original de 1068; i en participi *covenigut*: «--- defendere --- ipsas parias de Yspania quas iamdictus R. comes --- quae sunt *convengudas* ad eum» (cop.: *conveng.*) «omnes illas conveniencias quas habet *convengudas* ad vos» anys 1060-1063, Bast.-Bass., 681b35-a42, 28; «les osts que vos é *quovengudes* in ipsa conveniencia» 1072-99, facs., *BABL* VII, 104.

«Entremetet-vos com sirvats la cort e --- de bels dos cavals que avem *convengut* a un nebot del Apostoli, qui-ns ajude» (ús vulgar elíptic per 'fet conveni de donar-li', pel qual ve a ser sinònim de 'prometre' en llenguatge lax), carta de c. 1251 al bisbe d'Urgell, del seu enviat a Roma, el ribagorçà Berenguer de Lliri, vescomte de Vilamur (PPujol, *DocVgUrg.*, 16,44); pf. 6 *convengren* amb el·lipsi semblant: «ag-n' a fer missió: que *conveng<r>en* al mestre 5 sols.» pall. 1242 (ib., 8,38), i pf. 3 *conveng*: «dixit mihi Guilelm Arnall e *conveng-m'o* che no siria mos dons ['dany'] ni ma follia», MiretS (*RHis.* XIX, 12). «Es tengut lo mariner de metre les armes que haurà *convengudes* al senyor de la nau», *Consolat*, cap. 126.

De 'prometre en conveni' es passava a 'fer prometre', pràcticament 'obligar': «que negun hom abitant de Vilafrancha no sia *convengut* ny destret de respondre em pleyt fora Vfr.» (Cartoral de Vfr. d. Confient, 1324, f° 3v7). En coincidència d'aquesta via amb la de 'ser convenient' a 'ser necessari' (per una mena d'eufemisme atenuant) *co(n)vé* passà simplement a 'caldre', acc. molt general en els escrits de l'E. Mj.: «per lo goig de la sua benaüyrança me *cové* alegrar, e per l'alegre me *cové* plorar --- e a entristar me *cové* de la mia fretura ---», Lluill (*Blanq.*, *NCl.* I, 144,20).

Aplicació freqüent d'això és la frase feta *co(n)vé a saber* ('és a saber', ll. *sci-licet*), que ja trobem en les Hom.: «enaixí com aquesta femna pregava per sa fila --- zo és la nostra carn --- la mare deu pregar: zo *gové a saber* que és la ànima qui deu pregar, per dejunar e per --- que Déus la deliure d'aquel pecad en què és» (8r14).

Covenir 'caldre', impersonal, es troba repetidament, en Lluill, construït a manera d'oració subordinada en acusatiu: «Blanquerna fo abat, a tots jorns lo *covenia* perseverar en son ofici», «a retornar lo *covenia* envés les partides en les quals cercava son ermitatge», *Blan.* (1.ª ed. i igual *NCl.* II, 27,4; I, 243,23); no sembla doncs possible error de lectura per *li*, com deu trobar-se en Lluill mateix («Blanquerna dix que Antichrist vendrà en lo món per intenció que sia honrat en lo honrament que a J. Chr. se *cové* solament», *Merav.*) i que restà com la construcció normal: «*cové* a l'hom totstamps, desemparat de la misericòrdia de Déu, viure en dolors inextimables ---», Eiximenis, «a mi *con-*